

U s n e s e n í

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci navrhovatele: **ANO 2011, politické hnutí**, jednající volebním zmocněncem L. K., proti odpůrci: **Městský úřad Vyškov**, Masarykovo náměstí 108/1, Vyškov, za účasti dalších účastníků: **1) Česká strana sociálně demokratická**, jednající volebním zmocněncem Ing. P. O., **2) Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová**, jednající volebním zmocněncem F. H., **3) Šance pro Vyškov a TOP 09**, jednající volebním zmocněncem P. Š., **4) Komunistická strana Čech a Moravy**, jednající volebním zmocněncem Ing. M. P., **5) Volba pro město**, jednající volebním zmocněncem B. G., **6) Sdružení Občanské demokratické strany a nezávislých kandidátů**, jednající volebním zmocněncem Z. K., o návrhu na neplatnost hlasování ve volbách do Zastupitelstva města Vyškov konaných ve dnech 10. a 11. října 2014,

t a k t o :

- I. Návrh **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Navrhovatel podal u zdejšího soudu návrh podle § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“), v němž napadl platnost voleb do Zastupitelstva města Vyškov, konaných ve dnech 10. a 11. října 2014.

Svůj návrh odůvodnil tím, že má obavu, že ve volebních okrscích č. 2, 3, 4, 5, 15, 18, 21, 23, 25 a 26 ve volebním obvodu Vyškov došlo k pochybení při zjišťování výsledků voleb, a to neoprávněným vyřazením platných hlasovacích lístků. Dovojuje to ze srovnání celkové procentuální výše neplatných hlasů v jednotlivých volebních okrscích volebního obvodu Vyškov ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2010 a v roce 2014. Uvádí, že v roce 2010 připadalo na jeden okrsek průměrně 10,35 % neplatných hlasů, přičemž ve volbách v roce 2014 se jedná již průměrně o 18,14 % neplatných hlasů na jeden okrsek. Podle navrhovatele tak došlo k dvojnásobnému navýšení počtu neplatných hlasů. Navrhovatel doložil ke svým tvrzením tabulku s rozpisem jednotlivých okrsků

a statistickými údaji, z níž vyplývá, že procento neplatných hlasů u jednotlivých volebních okrsků je podle navrhovatele následující: volební okrsek č. 2 - 18%, č. 3 - 21%, č. 4 - 19%, č. 5 - 18%, č. 15 - 24%, č. 18 - 22%, č. 21 - 32%, č. 23 - 20%, č. 25 - 27%, č. 26 - 23% .

Navrhovatel ze svých výpočtů dovozuje, že odevzdané hlasy tedy musely být ve značné míře posouzeny v rozporu se zákonem č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o volbách“), jako neplatné, což ovlivnilo výsledek voleb. Rozdělení mandátů tak nemusí odrážet vůli voličů.

Navrhovatel má za to, že tento postup lze napravit opětovným posouzením vyřazených volebních lístků, přepočítáním platných hlasů a následným provedením opravy zápisu o výsledku voleb a vyhlášení výsledku voleb. S ohledem na uvedené navrhuje, aby soud prohlásil volby do Zastupitelstva města Vyškov konané ve dnech 10. a 11. října 2014 za neplatné a uložil Českému statistickému úřadu povinnost provést opravu zápisu o výsledku voleb do Zastupitelstva města Vyškov konaných ve dnech 10. a 11. října 2014 vyplývající z prohlášení neplatnosti voleb, jakož i opravu vyhlášení výsledku voleb do Zastupitelstva města Vyškov, a uvést tak výsledky voleb do souladu se skutečně odevzdanými platnými hlasy.

Návrh byl podán včas a navrhovatel byl k podání návrhu aktivně legitimován (§ 60 odst. 1 věta druhá a § 67 odst. 3 zákona o volbách ve spojení s § 90 odst. 1 s.ř.s.).

Městský úřad Vyškov, jako příslušný registrační úřad, ve svém vyjádření k návrhu upozornil na skutečnost, že v termínu voleb do zastupitelstev obcí konaných ve dnech 10. a 11. října 2014 se ve Vyškově konalo i I. kolo voleb do Senátu Parlamentu ČR (dále jen „senátní volby“). Zdůraznil, že v případě souběhu senátních voleb s volbami do zastupitelstev obcí plní okrskové volební komise úkoly stanovené zákonem o volbách i pro senátní volby (§ 70 zákona o volbách). Za účelem přípravy na volby bylo Městským úřadem Vyškov za účasti zástupce Českého statistického úřadu pro předsedy, místopředsedy a zapisovatele okrskových volebních komisí provedeno školení, kde byli účastníci podrobně seznámeni se způsobem zjišťování výsledků hlasování při souběhu voleb a dále jim byl promítnut instruktážní videofilm o celém průběhu voleb. Pokud navrhovatel porovnává procento neplatných hlasů ve stávajících volbách s volbami do Zastupitelstva města Vyškova v roce 2010, srovnává podle Městského úřadu Vyškov nesrovnatelné, neboť v roce 2010 proběhly volby do zastupitelstva obce samostatně. Způsob voleb byl tak pro voliče jednodušší a nemohlo dojít k záměně úředních obálek pro senátní volby a do zastupitelstva. Vyšší procento neplatných hlasů tak mohlo být podle Městského úřadu Vyškov způsobeno právě takovou záměnou úředních obálek.

Účastník řízení Komunistická strana Čech a Moravy se k návrhu vyjádřil tak, že k průběhu voleb ani ke zpracování jejich výsledků nemá žádné námitky. Další účastníci sek návrhu nevyjádřili.

Podle § 90 odst. 1 s.ř.s. se za podmínek stanovených zvláštními zákony může se občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta.

Soud předesílá, že základním východiskem přezkumu voleb orgánem moci soudní je presumpce správnosti zjištěného volebního výsledku. Volební soudnictví konstantně vychází ze závěru Ústavního soudu, že „... *zajištění ochrany základních ustanovení ústavního pořádku, ze kterých plyne zásada, podle které je lid zdrojem veškeré státní moci a mimo jiné se v této roli podílí na jejím ustavování cestou svobodných a demokratických voleb. Tomu odpovídá i zákonná úprava volebního soudnictví a ověřování voleb. Pro procesní úpravu volebního soudnictví a postup v takovém řízení z toho plyne vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá...*“ (nález Ústavního soudu ze dne 26.1.2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04, č. 17/2005 Sb. ÚS).

Aby tedy soud sám přistoupil k přepočtu hlasů či přezkoumávání správnosti volebního výsledku, musela by jej k tomu v konkrétním případě přimět zvláště významná indicie, která by byla způsobilá vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb či indikovat vadu volebního procesu. Funkce soudu v rámci soudního přezkumu voleb nemůže být vykládána tak široce, že v konečném důsledku by jeho práce měla nahrazovat či jaksi doplňovat činnost volebních orgánů, dokonce až ve smyslu přepočítávání všech hlasovacích lístků na základě pouhé spekulativně formulované námitky (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2006, č.j. Vol 82/2006-1, dostupné na www.nssoud.cz).

Navrhovatel ve svém návrhu tvrdí, že došlo k porušení volebního zákona při posuzování platnosti hlasů, což dovozuje ze statistických údajů o poměru průměrného počtu odevzdaných platných hlasů a neplatných hlasů, který označil za nestandardní a vymykající se průměru zejména ve vztahu k volebním výsledkům ve volbách do zastupitelstev obcí ve volebním obvodu města Vyškov v roce 2010.

Z údajů Českého statistického úřadu soud zjistil počet vydaných a vrácených úředních obálek, maximální počet možných hlasů ve volebním obvodu města Vyškov a v jednotlivých okrscích, skutečný počet platných hlasů, procento platných hlasů a procento ostatních hlasů (neplatných a nevyužitých) pro jednotlivé okrsky a dále celkové procento platných hlasů a celkové procento ostatních hlasů (neplatných a nevyužitých) ve volebním obvodu města Vyškov.

Ve vztahu k navrhovatelem zpochybněným okrskům z těchto údajů vyplynulo, že ve volebním okrsku č. 2 byl maximální počet možných hlasů 6 831, platných hlasů 6 265, procento platných hlasů 91,71 a procento ostatních hlasů 8,29. Ve volebním okrsku č. 3 byl maximální počet možných hlasů 5 967, platných hlasů 5 067, procento platných hlasů 84,92 a procento ostatních hlasů 15,08. Ve volebním okrsku č. 4 byl maximální počet možných hlasů 5 967, platných hlasů 4 916, procento platných hlasů 82,39 a procento ostatních hlasů 17,61. Ve volebním okrsku č. 5 byl maximální počet možných hlasů 8 937, platných hlasů 7 540, procento platných hlasů 84,37 a procento ostatních hlasů 15,63. Ve volebním okrsku č. 15 byl maximální počet možných hlasů 5 859, platných hlasů 5 068, procento platných hlasů 86,50 a procento ostatních hlasů 13,50. Ve volebním okrsku č. 18 byl maximální počet možných hlasů 9 423, platných hlasů 8 149, procento platných hlasů 86,48 a procento ostatních hlasů 13,52. Ve volebním okrsku č. 21 byl maximální počet možných hlasů 7 776, platných hlasů 6 674, procento platných hlasů 85,83 a procento ostatních hlasů 14,17. Ve volebním okrsku č. 23 byl maximální počet možných hlasů 2 646, platných hlasů 2 461, procento platných hlasů 93,01 a procento ostatních hlasů 6,99. Ve volebním okrsku č. 25 byl maximální počet možných hlasů 2 862, platných hlasů 2 258, procento platných hlasů 78,90 a procento ostatních hlasů 21,10. Ve volebním okrsku č. 26 byl maximální počet možných hlasů 3 807, platných hlasů 3 092, procento platných hlasů 81,22 a procento ostatních hlasů 18,78.

Pro volební obvod Vyškov celkem pak bylo odevzdáno 6 497 obálek, maximální počet možných hlasů byl 175 419, počet celkových platných hlasů byl 148 762, celkové procento platných hlasů pro celý volební obvod bylo 84,80 a celkové procento ostatních hlasů pro celý volební obvod bylo 15,20.

Soud nejprve považuje za vhodné zdůraznit, že argumentace navrhovatele o procentu „neplatných“ hlasů ve volbách do zastupitelstev obcí je zavádějící a ne zcela přesná. Ve volbách do zastupitelstev obcí totiž nelze s ohledem na způsob hlasování odlišit neplatné a nevyužité hlasy.

Podle § 40 odst. 5 zákona o volbách okrsková volební komise po posouzení hlasovacího lístku (§ 41) započte platný hlas pro kandidáta takto: a) jsou-li označeni pouze jednotliví kandidáti kterékoliv volební strany, obdrží hlas každý označený kandidát, b) je-li označena pouze volební strana, obdrží hlas každý kandidát této volební strany, nejvýše však tolik kandidátů v pořadí dle hlasovacího lístku, kolik činí počet volených členů zastupitelstva, c) je-li označena volební strana a zároveň jednotliví kandidáti ostatních volebních stran, obdrží nejdříve hlas každý jednotlivě označený kandidát ostatních volebních stran a poté v pořadí dle hlasovacího lístku tolik kandidátů označené volební strany, kolik činí rozdíl počtu volených členů zastupitelstva a počtu jednotlivě označených kandidátů.

Právě popsaný způsob hlasování do obecních zastupitelstev ovlivňuje získaný počet hlasů na jednotlivé mandáty ve volbách do zastupitelstev obcí. Absolutní počet hlasů, které může každá volební strana obdržet - v návaznosti na počet odevzdaných obálek a počet volených členů zastupitelstva - ještě neznamena, že je v případě platného hlasovacího lístku volební strana skutečně obdrží. Volič je totiž oprávněn nejen „zakřížkovat“ volební stranu jako celek a tím „vyčerpat“ svůj maximálně možný počet hlasů, ale může si vybrat pouze jednoho či několik kandidátů a nevyužít tak maximální počet hlasů – tedy počet limitovaný počtem členů zastupitelstva (v případě Vyškova se jedná o 27 mandátů); nadto takto může panašovat mezi jednotlivými volebními stranami. Nelze tedy učinit závěr, predikovaný argumentací navrhovatele, že jeden platný hlasovací lístek se rovná počtu platných hlasů odpovídajících počtu členů do zastupitelstva. Volič se může rozhodnout např. zakřížkovat a volit pouze jednoho jediného konkrétního kandidáta, a tak nevyužije zbývajících, v tomto konkrétním případě 26 hlasů. Proto taková právě popsaná volba představuje 1 hlas namísto 27 možných hlasů na jednoho voliče.

Tuto skutečnost si soud ověřil u volebního okrsku č. 25, kde bylo podle údajů Českého statistického úřadu odevzdáno 106 obálek, tedy maximální počet hlasů mohl být 2 862, nicméně platných hlasů bylo 2 258, tedy 78,90%. Ostatních hlasů, tedy terminologií navrhovatele údajně „neplatných hlasů“, bylo 21,10%. Soud z dokumentace zaslané k okrsku č. 25 ověřil, že neplatný hlasovací lístek do zastupitelstva v tomto okrsku byl 1 a dále se zde nacházely dva hlasovací lístky do senátních voleb, označené volebním komisařem jako „neplatný hlas“. Z ostatních správně vyplněných hlasovacích lístků soud zjistil, že pouze na 68 z nich byly zakřížkovány volební strany. Na zbývajících hlasovacích lístcích byli v různém počtu křížkováni jednotliví kandidáti, přičemž soud nepovažoval za potřebné pro účely posouzení věci tyto hlasy přepočítávat; nicméně nepřehlédl, že na sedmi hlasovacích lístcích byl zakřížkován vždy pouze jeden kandidát. To znamená pouze 7 platných hlasů z možných 189 hlasů (7 hlasovacích lístků krát 27). V 21,10 % ostatních hlasů tedy není zahrnuta pouze suma hlasů odpovídající opravdu neplatným hlasovacím lístkům, nýbrž např. právě i oněch nevyužitých 182 hlasů u zmiňovaných 7 platných hlasovacích lístků.

Počet „neplatných hlasů“, na který se odvolává navrhovatel, je tedy tvořen čistě matematickým rozdílem mezi počtem platných hlasů, ve smyslu platných a skutečně využitých hlasů, a počtem maximálně možných hlasů. V této sumě jsou tedy zahrnuty jak hlasy neplatné, tak nevyužité.

S ohledem na argumentaci Městského úřadu Vyškov, že souběžně s volbami do zastupitelstev obcí v roce 2014 ve volebním obvodu města Vyškov probíhaly i senátní volby, soud dále vyžádal od Českého statistického úřadu údaje, z nichž vyplynulo, že ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2010, které se nekonaly souběžně se senátními volbami, bylo celkové procento ostatních hlasů pro volební

obvod Vyškov 9,72, ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2006, které se nekonaly souběžně se senátními volbami, bylo celkové procento ostatních hlasů pro volební obvod Vyškov 9,52 a ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2002, které se konaly souběžně se senátními volbami, bylo celkové procento ostatních hlasů pro volební obvod Vyškov 10,84. Ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2014 činilo celkové procento ostatních hlasů pro volební obvod Slavkov u Brna, kde se konaly souběžně senátní volby, 13,22, a pro volební obvod Znojmo, kde se také konaly souběžně senátní volby, činilo toto procento 11,58. Pro volební obvod Prostějov, kde se v roce 2014 nekonaly senátní volby, činí toto procento ostatních hlasů 10,06. Ve volebním obvodu Břeclav, kde se souběžně s volbami do zastupitelstev obcí nekonaly senátní volby, činí procento ostatních hlasů 8,13.

Podle soudu právě okolnost, že souběžně s volbami do zastupitelstev obcí probíhají senátní volby, může způsobit, že hlasování je pro voliče objektivně složitější a klade zvýšené nároky na jejich pozornost, zejména ve vztahu k manipulaci s volebními lístky a úředními obálkami pro obě volby. Proto nelze při porovnávání procentuálních poměrů hlasů, tak jak činí navrhovatel ve vztahu k volbám do zastupitelstev obcí ve volebním obvodu města Vyškov v roce 2010 a 2014, zcela odhlédnout od této okolnosti.

Porovná-li tedy soud 15,20 % ostatních hlasů pro volební obvod Vyškov v letošních volbách s 10,84 % ostatních hlasů pro volební obvod Vyškov ve volbách v roce 2002, kdy se konaly volby do zastupitelstev obcí spolu s volbami do senátu, jedná se o procento sice vyšší, ale nijak výrazně. Procento ostatních hlasů ve volebním obvodu Vyškov se dále nijak výrazně neliší od procenta ostatních hlasů ve volebním obvodě Slavkov u Brna (13,22%), či Znojmo (11,58%).

Počet ostatních hlasů, vyjádřen procentuálním podílem na celkovém počtu možných hlasů ve volebním obvodu Vyškov, tak podle soudu nedosahuje takové výše, která by na základě uplatněné argumentace navrhovatele odůvodňovala alespoň pochybnosti o správnosti zjištěného výsledku hlasování. Soud také neshledal, že by v některém z volebních okrsků, uváděných navrhovatelem, byl poměr ostatních hlasů tak výrazně vybočující, že by bez dalšího sám o sobě odůvodňoval pochybnost soudu o správnosti výpočtu výsledků voleb v takovém okrsku.

Návrh tedy není důvodný, a proto jej zdejší soud zamítl, aniž by ve věci nařizoval jednání (§ 90 odst. 3 s.ř.s.).

Pokud jde o náklady řízení, nemá na jejich náhradu žádný z účastníků řízení právo (§ 93 odst. 4 s.ř.s.).

Usnesení nabývá právní moci dnem jeho vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 104 odst. 1 věta před středníkem s. ř. s.).

V Brně dne 13. listopadu 2014

David Raus
předseda senátu